

персоналом, основним завданням якого буде розробка і реалізація безпечної політики в роботі з персоналом. Для цього в його складі запропоновано такі відділи як індивідуальної психотерапії, лояльності і відділ попередження стресів / залежностей.

Таким чином, запропоновані заходи щодо вдосконалення системи забезпечення кадрової безпеки підприємств промисловості в умовах конфліктного середовища дозволяють збільшити ефективність діяльності і знизити ризики від злочинних дій своїх співробітників.

МОНІТОРИНГ ВЛАСНИКІВ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ КОРПОРАТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Шаповал Г. М., канд. екон. наук., Бухолдіна Я. В., Казновецька Ю. В., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Конфлікт інтересів інсайдерів і аутсайдерів є однією з основних проблем корпоративного управління акціонерних товариств України. Конфлікти між власниками акціонерних товариств, між власниками та менеджерами не тільки зменшують ефективність діяльності, але й можуть привести до серйозних проблем функціонування підприємств, що свідчить про їх негативний вплив на фінансово-економічну безпеку корпоративних підприємств. Тому необхідним є проведення моніторингу власників корпоративних підприємств для мінімізації негативного впливу їх конфліктів на діяльність підприємств.

Проблеми конфлікту інтересів власників корпоративних підприємств вивчаються як зарубіжними, так і українськими вченими. Проте, якщо в розвинутих країнах корпоративне управління знаходиться на більш високому рівні, то для України вирішення питань конфліктів власників та їх моніторингу є досить актуальним. Так, за даними Всесвітнього економічного форуму найбільше проблем в корпоративному управлінні Україна має за такими напрямками, як: захист інтересів міноритарних акціонерів (146 місце зі 148 країн), правова ефективність при врегулюванні суперечок між учасниками корпоративних відносин (144 місце зі 148 країн), захист прав власності (143 місце зі 148 країн) [1].

Аутсайдери та інсайдери мають різні права щодо участі в акціонерному капіталі і, відповідно, рівня доступу до конфіденційної інформації про показники діяльності підприємства. Для вирівнювання можливостей цих категорій акціонерів законодавчо введено такі інструменти як загальні збори акціонерів, розкриття інформації. За допомогою цих інструментів аутсайдери мають можливість безпосереднього моніторингу діяльності корпорації, а також можливість участі у прийнятті управлінських рішень щодо розвитку корпорації. Проте, постійно існує загроза перерозподілу контролю та прав управління між аутсайдерами та інсайдерами на користь останніх. Особливо це характерно для

України, де існує тісний зв'язок між власністю та управлінням. Тобто виникає ситуація, коли корпоративне управління зводиться до контролю над власністю. При чому, зважаючи на те, що більшість власників схиляється до авторитарного стилю управління, то по суті сам власник здійснює процес управління корпорацією [3].

Міжнародний досвід свідчить про наявність двох основних варіантів вирішення проблеми власників.

Так, відповідно до англо-американської моделі управління акціонери можуть реалізовувати власне право голосу без присутності на загальних щорічних зборах акціонерів. Всі акціонери, які зареєстровані, одержують поштою порядок денний зборів з необхідною інформацією, пропозиції, річний звіт корпорації та бюлетень для голосування. Акціонери можуть голосувати по довіреності, тобто вони заповнюють бюлетень і висилають його назад поштою. Висилаючи поштою бюлетень, акціонер надає повноваження Голові ради директорів діяти від його імені, тобто виступати його довіреною особою і розподіляти його голоси таким чином, як зазначено в бюлетені.

Крім того, необхідним є забезпечення контролю за діяльністю корпорації та корпоративним управлінням, який відповідно до англо-американської моделі здійснюється інституційними інвесторами та спеціалістами фінансового та фондового ринку. Серед таких фахівців інвестиційні фонди (наприклад, індексні фонди та фонди, які орієнтовані на конкретну галузь промисловості); фонди ризикового капіталу або фонди, які здійснюють інвестування в нові корпорації; агенції, які оцінюють кредитоспроможність позичальників або якість їх цінних паперів; аудитори та фонди, які орієнтовані на компанії-банкрути або збиткові корпорації.

Така ситуація викликає в контролі над власністю специфічні відносини, які засновані на багаторічній практиці розкриття інформації.

Структуру власності акціонерного капіталу корпоративних підприємств України можна охарактеризувати як висококонцентровану (більшість корпоративних підприємств знаходяться у власності окремих груп осіб, переважно інсайдерів), інсайдерську (мають більший вплив на діяльність корпорацій та її результати), непрозору (фактично неможливо визначити реальних власників) [2]. Зазначені фактори негативно впливають як на інвестиційну привабливість підприємств, так і на рівень їх фінансово-економічної безпеки.

Для вирішення конфліктів інтересів власників корпоративних підприємств доцільним є проведення моніторингу за наступними етапами:

1. Планування. На даному етапі необхідно оцінити структуру капіталу підприємства; визначити параметри, за якими буде оцінюватись ефективність управління підприємством та можливості впливу власників на результати діяльності та політику підприємства.

2. Збір інформації. На даному етапі необхідно визначитись з конкретними показниками діяльності підприємства, які необхідно оцінити, а також сформулювати перелік показників оцінки якості корпоративного

управління, складності та ефективності прийняття власниками управлінських рішень, можливостей їх впливу на діяльність підприємств; частоти та особливостей виникнення корпоративних конфліктів.

3. Оцінка і аналіз. На даному етапі необхідним є співставлення визначених показників на різних підприємствах, їх аналіз та формування висновків щодо доцільності співпраці з підприємством.

4. Розповсюдження інформації. Інформація необхідна в основному для потенційних інвесторів при прийнятті рішення про доцільність покупки акцій підприємства, а також для служби безпеки підприємства для прийняття рішень про вплив корпоративних конфліктів власників на результати діяльності підприємства. Інформація може бути отримана зі звітності підприємства та для зручності аналізу трансформована у відповідні аналітичні таблиці залежно від цілей аналізу та необхідних показників.

5. Використання інформації. Результати аналізу доцільно застосовувати при розробці стратегії розвитку підприємства, а також для вирішення питань оперативного управління підприємством та управління його фінансово-економічною безпекою.

Моніторинг власників дозволить керівникам служби безпеки своєчасно виявляти можливі конфлікти та факти зловживання власниками своїми правами та можливостями стосовно прийняття управлінських рішень, що сприятиме забезпеченню стабільного та ефективного функціонування підприємств у довгостроковій перспективі та підвищить їх інвестиційну привабливість.

Список використаної літератури:

1. World Economic Forum [Electronic resource]. – Available from: <http://www.weforum.org>
2. Кужелев М. Корпоративний контроль інсайдерської ренти: теоретичні та методологічні аспекти // М. Кужелев / Економіка. – №4 (118). – 2012. – С. 44-48
3. Шкодін Я.В. Проблеми корпоративного управління в Україні // Я.В. Шкодін / Бізнес-Інформ. – №9. – 2012. – С. 297-300.

ДІАГНОСТИКА ЗАГРОЗ, НЕБЕЗПЕК ТА РИЗИКІВ У ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Ілляшенко О. В., д-р екон. наук, доцент, Шкарупета О. О., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

В сучасних економічних умовах надзвичайно актуальною є своєчасна, повна, об'єктивна та оперативна діагностика загроз, небезпек та ризиків у фінансово-економічній діяльності підприємства. Більшість економічних негараздів сьогодення фіксуватимуться за допомогою діагностичних процедур, проявляючись у контролі та оцінюванні коливань показників-індикаторів або критеріїв ефективності діяльності підприємства.